

לנצל את ההזדמנות ולשנות את המשוואה

20.09.2024 | שבת בן מאיר written by

ההתקפה המתוחכמת, שבה פוצצו בשני גלים אלפי זימוניות ומכשירי קשר על פעילי חיזבאללה שנשאו אותם, העבירה מסר ברור באשר ליכולותיה של ישראל (שלא קיבלה אחריות לכך) ולטכנולוגיה להסתכן במלחמה רחבה כדי לשנות את המציאות בצפון. בחיזבאללה מתייחסים לכך כשינוי של כללי המשחק וכמהלך שניתן לראותו כהכרזת מלחמה מצד ישראל. עם זאת, בנאומו רמז נסראללה כי המשך התשתה של ישראל הוא האסטרטגיה המועדפת עליו.

על הנייר יש לישראל שלוש חלופות: הראשונה, הגעה להסכם כולל ברצועת עזה שיוביל לעצירת הלחימה בלבנון. מחירה קשים וסיכוייה קלושים. השנייה, המשך הלחימה בחזית הצפון תוך הגברה מדודה של הלחץ, גביית מחיר גם ממדינת לבנון ושאיפה להימנע ממלחמה רחבה. חסרונה נעוץ במחיר הגבוה של ההתשה ובקושי לשלוט בגובה הלהבות. השלישית, פעולה יזומה רחבה שתהיה כרוכה במחירים גבוהים. נראה כי ההשתהות מצד ישראל נובעת מהרצון למצות כל סיכוי לפתרון ללא מלחמה רחבה, וכך גם לצבור לגיטימציה, בעיקר מול ארה"ב, למקרה שבכל זאת תתרחש.

מבצע פיצוץ הזימוניות ומכשירי הקשר בלבנון הוציא את המערכת משיווי המשקל שנוצר לאורך חודשי המלחמה והשפיע בכמה מישורים. במישור המבצעי הוא גרם לפגיעה מערכתית מיידית בחיזבאללה. במישור הפוליטי המבצע העמיד את חיזבאללה במבוכה, שסימניה ניכרו היטב גם על פניו של נסראללה בנאומו אמש. הוא פגע ביוקרתו של הארגון בעיני השחקנים באזור, ויותר מכך ² בעיני הגורמים הפוליטיים והציבור בלבנון. לאלה הוא המחיש את הסכנה הנשקפת למדינה כולה מהתנהלותו של נסראללה. בתי החולים שהגיעו לסף קריסה לאחר שתי מהלומות בלבד, סיפקו עדות לשבריריותה של לבנון מול תרחיש של מלחמה רחבה.

במישור התודעתי, המבצע יצר אפקט עמוק ורחב. התמונות של הפיצוצים במרכולים ובשווקים בביירות, פטריות העשן שעלו לפתע בבת אחת מעשרות בתים ומשרדים והמוני הפצועים המובלים לבתי החולים הלבנוניים, ייחקקו לא רק בזיכרונם של פעילי חיזבאללה בלבנון ובסוריה, אלא גם בזה של אנשי משמרות המהפכה באיראן, קציני הצבא, עובדי התעשיות הביטחוניות ופקידי מנגנוני השלטון האסלאמיסטי, שותפיו ובני חסותו ³ מהמיליציות בעיראק ועד לחות'ים בתימן.

איראן, כזכור הופתעה בעצמה מחיסולו של איסמעיל הנייה בלב טהרן ומעומק החדירה המודיעינית לשורותיה. המבצע פגע פיזית בכמה אלפי פעילים, אך יערער את האמון מצד מאות אלפים מציר ההתנגדות באמצעים הטכנולוגיים שברשותם ובנוגע לביטחונם האישי.

חיזוק הדימוי ההרתעתי

בהנחה שישראל עומדת מאחורי המבצע, הוא הוסיף נקודות משמעותיות ליוקרתם של גופי הביטחון והמודיעין שנפגעה בעקבות 7 באוקטובר, חיזק את הדימוי ההרתעתי שלה, ביסס את נכסיותה, החזיר לידיה את היוזמה והעלה את המורל בציבור.

מצידו הצפוני של הגבול, בעוד פעילי חיזבאללה עסוקים בהבנת תמונת המצב, בבקרה ראשונית של הנזקים ובהיערכות לאפשרות שישראל תהלום בו תוך ניצול ההלם וההמולה, הטילו דובריו את האחריות למתקפה על ישראל והבהירו כי היא מוציאה את הסכסוך מהכללים ומהמסגרת שבהם התנהל עד כה. בנאומו אמש החזיר נסראללה את הכדור למגרש הישראלי, תוך הבהרה כי הוא דבק בתמיכתו בחמאס ברצועת עזה וימשיך להילחם בישראל כל עוד לא תיפסק שם הלחימה.

החלופות המונחות על שולחן הדרג המדיני אינן פשוטות. גם הפעם אין לקנא במקבלי ההחלטות. לצד זאת, לאחר השינוי היסודי של המציאות ברצועת עזה, ייתכן שנוצרה הזדמנות להביא לשינוי ² גם אם לא באותם מאפיינים ² גם בזירה הצפונית.

פורסם בישראל היום, בתאריך 20.09.2024.